

FACTORS IMPACTING SATISFACTION WITH THE EDUCATION PROCESS AMONG STUDENTS FROM MIDWIFERY COURSES

Natashka Andreeva

Medical University – Pleven, Faculty of Healthcare, Department of Midwifery care, Bulgaria,
natashka_andreeva@abv.bg

Delyana Hadzhideleva

Medical University – Sofia, Faculty of Public Health, Prof Doctor Tsekomir Vodenicharov, dmn,
Bulgaria, dhd_@abv.bg

Abstract: Students from Midwifery courses are educated according to contemporary study plans, including general, clinical, special and humanitarian disciplines. The level of preparation needs to correspond to current achievements of medical science and practice, and comply with national and European standards. The education process is consistent, continuous, and demanding of the students to achieve excellent professional competencies.

There are many factors impacting the satisfaction with the education process among students, but theoretical preparation, practical skills and formulation of clinical thinking are the most important. It is these forms of education that contribute to the success rate of students and that is why they have been identified as the factors which have the greatest impact on the formation of satisfaction, as well as the highest contribution to the development of future medical specialists.

Researching student satisfaction is of great importance for students and educational systems alike. Successful student performance during the whole course of education and increasing their satisfaction of the delivered education is characterised with a positive score and indicates good results, professional skills achieved and motivation among students.

Aim: This research aims to determine the level of satisfaction with the education process among students from Midwifery courses through analysis of concrete factors, which impact the process the most.

Resources and methodology: 215 students from Midwifery courses from 1st, 2nd, and 3rd year of education have been surveyed. Their opinions on the organisation and satisfaction with the education process in various higher education schools in the country have been analysed in the period between March and September 2020. Factors with highest impact on the level of satisfaction were identified to be the challenges which students have when absorbing theoretical and practical disciplines in various stages of education.

Results: The analysis of the data from the research shows that despite certain challenges, which students experience during the education process, they have a high level of satisfaction, leading to better outcomes in their education.

Conclusion: Student satisfaction with the education process and the determining factors that are important criteria for their successful education and professional development.

Keywords: students, education, satisfaction, factors

ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ УДОВЛЕТВОРЕНОСТТА ОТ УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС НА СТУДЕНТИТЕ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „АКУШЕРКА“

Наташка Андреева

Медицински Университет – Плевен, Факултет Здравни грижи, Катедра „Акушерски грижи“,
България, natashka_andreeva@abv.bg

Деляна Хаджиделева

Медицински Университет – София, Факултет по Обществено Здраве „Проф. д-р Цекомир
Воденичаров, дмн“, България, dhd_@abv.bg

Резюме: Студентите от специалност „Акушерка“ се обучават по съвременни учебни планове, включващи общо медицински, клинични, специални и хуманитарни дисциплини. Нивото на подготовката трябва да отговаря на съвременните постижения на медицинската наука и практика и съответства на националните и европейски стандарти. Процесът на обучение е постоянен и продължителен, и високостепенен към студентите за постигане на отлични професионални компетенции.[1.2]

Факторите влияещи върху удовлетвореността от учебния процес на студентите от медицинските специалности са много, но най-съществено значение имат теоретичната подготовка, практичните умения и формирането на клинично мислене. Именно тези форми на обучителния процес определят успеваемостта на

студентите и затова ги конкретизираме като фактори с най-силно влияние върху формирането на тяхната удовлетвореност и спомагащи за изграждането на бъдещите медицински специалисти.[5]

Изследването на удовлетвореността на студентите има съществено значение както за самите студенти така и за образователните системи. Успешното справяне на студентите с целия курс на обучение и повишаването на удовлетвореността им от провежданото обучение, се идентифицира с положителна оценка и е показател за добри резултати, постигнати професионални умения и мотивирани студенти.[3]

Цел: Настоящото проучване има за цел да установи нивото на удовлетвореност от учебния процес на студентите от специалност „Акушерка“, чрез анализиране на конкретни фактори оказващи най-силно влияние върху него.

Материали и методика: Проучено е мнението на 215 студенти от специалност „Акушерка“ от I, II и III курс на обучение относно организацията и удовлетвореността от учебния процес в различни висши медицински университети в страната за периода м. март – м. септември 2020 година. Като фактори, оказващи най-силно влияние върху нивата на удовлетвореност бяха определени затрудненията, които студентите срещат при усвояването на теоретичните и практични дисциплини в различни етапи от обучението.

Резултати: Анализът на данните от изследването установи, че въпреки определени трудности, които студентите срещат в процеса на обучението си, те имат високи нива на удовлетвореност, което води до постигане на по-добри резултати в образованието им.

Заключение: Удовлетвореността на студентите от учебния процес и факторите, които я определят са важни критерии за успешното обучение и професионалната им реализация.

Ключови думи: студенти, обучение, удовлетвореност, фактори

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Студентите от специалност „Акушерка“ се обучават по съвременни учебни планове, включващи общо медицински, клинични, специални и хуманитарни дисциплини. Процесът на обучение е постоянен, продължителен и изисквателен към студентите за постигане на отлични професионални компетенции. Учебните програми, по които се обучават бъдещите акушерки във висшите медицински университети непрекъснато се актуализират в синхрон със сферата, в която се предоставят здравните услуги [1,3]. В основата на всяко образование е теоретичната подготовка, а основната част на професионалното образование е клиничното обучение. Именно то е от първостепенно значение, тъй като заема повече от половината от времето за обучение на студентите от медицинските специалности и чрез него те придобиват професионалните си умения.

Факторите влияещи върху удовлетвореността от учебния процес на студентите от медицинските специалности са много, но най-съществено значение имат теоретичната част, практичните умения и формирането на клинично мислене. Именно тези форми на обучителния процес определят успеваемостта на студентите и затова ги конкретизираме като фактори с най-силно влияние върху формирането на тяхната удовлетвореност [4,8]. Изследването на удовлетвореността има съществено значение както за самите студенти така и за образователните системи. Удовлетвореността се изменя в зависимост от това как студента преживява учебния процес. Според редица психолози удовлетвореността се насърчава от самочувствието на студентите, което води до развитието на умения и придобиване на знания[5]. Студентите представляват основен елемент и основен получател на висше образование и затова техните възгледи се считат за съществени [5,9].

2. ЦЕЛ

Настоящото проучване има за цел да установи нивото на удовлетвореност от учебния процес на студентите от специалност „Акушерка“, чрез анализиране на конкретни фактори оказващи най-силно влияние върху него.

3. МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИКА

Проучено е мнението на 215 студенти от специалност „Акушерка“ от I, II и III курс на обучение относно организацията и удовлетвореността от учебния процес в различни висши медицински университети в страната за периода м. март – м. септември 2020 година. Като фактори, оказващи най-силно влияние върху нивата на удовлетвореност бяха определени затрудненията, които студентите срещат при усвояването на теоретичните и практични дисциплини в различни етапи от обучението.

4. РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Анализ на изследваните лица: Съвременната акушерка е медицинско лице с висше образование, съответстващо на държавните изисквания в България за обучение на образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ с професионална квалификация „Акушерка“. Обучението на студентите от професионално направление „Акушерка“ се провежда в редовна форма с продължителност 4 учебни години, 8 семестъра и хорариум от 4675 часа [1].

Статистически значими фактори за удовлетвореност са трудностите, които студентите срещат при усвояването на основните теоретични и практични дисциплини от учебния процес, а ранжирането им определя до каква степен студентите са доволни от обучението. Именно тези форми на обучителния процес определят успеваемостта на студентите и имат най-силно влияние върху формирането на тяхната удовлетвореност като спомагат за изграждането на бъдещите медицински специалисти [6,7].

Удовлетвореността на студентите се възприема като нагласа към самото обучение, но и като последващо отношение към професионална реализация и акушерската професия. Следователно комплексната оценка, която се формира е важна и съществена.

Ще започнем анализа на анкетните резултати с общата оценка, която участниците дават на въпроса от нашето проучване „Срещате ли трудности по време на учебния процес при усвояване на учебния материал?“

Фиг. 1 Относителен дял на отговорите на анкетираниите студенти по отношение на трудностите по време на учебния процес относно усвояване на учебния материал

От графиката на фигура 1 се вижда, че всеки 6-ти от анкетираниите студенти изпитва трудности при усвояването на учебния материал, като 2/3 от студентите изпитват подобна трудност само понякога, а за 15,3% от студентите, материала се усвоява без затруднения. Категоричните отговори на студентите ни насочват към търсене на причините за трудностите и намиране на решения за преодоляването им. Предварителните представи за организацията и провеждането на учебния процес може особено да затруднява студентите от I курс. При тях адаптационния период към обучението трябва да е продължителен и те плавно да навлизат в него.

На таблица 1 са представени отговорите на въпроса: „При теоретичните или при практичните дисциплини, изпитвате повече затруднения?“

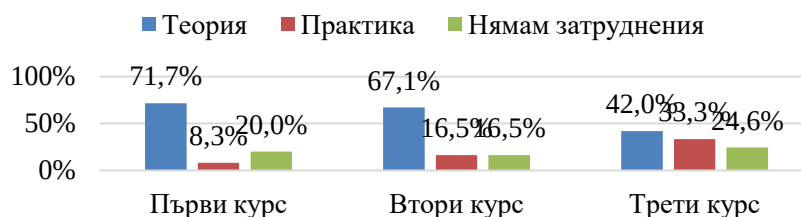
Таблица 1. Разпределение на отговорите на анкетираниите студенти по отношение на трудностите, свързани с изучаваните дисциплини.

При теоретичните или при практичните дисциплини, изпитвате повече затруднения?	N	%
Теория	129	60,0
Практика	44	20,5
Нямам затруднения	42	19,5
Общо	215	100,0

Вижда се, че с относително малък - 20,5% и 19,5%, почти равен брой, са анкетираниите студенти от трите курса на обучение, които срещат затруднения само при усвояване на практичните дисциплини или изобщо

нямат такива. Впечатление прави факта, че големия относителен дял – 60% се пада на респондентите, които изпитват трудности основно с теоретичните дисциплини. Нивото на теоретичната подготовка на студентите е свързано с получаване и надграждане на знания, на базата на които те ще осмислят, усвояват и прилагат дейности в практичен план. Без необходимите знания този процес е невъзможен. Медицинската култура на студентите е задължителна по всички дисциплини, защото работата им е съвкупност от знания приложени в реална обстановка, в центъра на която е пациента.

Фиг. 2 Разпределение на студентите според затрудненията им в учебния процес, разпределени по курс на обучение

Анализа при съпоставка мнението на студентите от 1,2 и 3 курс според това къде срещат повече затруднения в обучението си е показан на фиг. 2. С цел да се установи дали срещаните трудности по време на учебния процес относно усвояване на учебния материал са свързани със затруднения в теоретичните и практическите дисциплини, беше проведен χ^2 анализ и беше изчислен коефициентът на Крамер. От проведен анализ се установи, че са налице статистически значими различия в **структурата** на отговорите на въпроса за трудностите, с които се сблъскват студентите ($\chi^2=23.002$, $df=4$, $N=208$, $p=0.000$, $Cramer's=0.235$). Най-висок процент на трудности при усвояване на теорията се забелязват в 1 и 2 курс. По отношение на практическите умения затрудненията, които изпитват студентите са сравнително по-малко и при двата курса. Академичните часове предвидени за учебна практика в първи курс са най-малко и основно се провеждат в учебните кабинети, защото студентите се нуждаят от усвояване на по-голямо количество теоретичен материал, въз основа на който ще започнат да изучават редица манипулации и да извършват практични задачи. Те навлизат сравнително късно в реалната болнична обстановка и затова при тях относителният дял на срещаните затруднения по време на учебна практика е нисък (8,3%), за разлика от усвояването на теорията (71,7%). Преценката им може да не е толкова обективна, за разлика от второкурсниците, които имат достатъчно натрупани теоретични знания и съответно повече часове учебна практика. При тях също се отчита висок дял на трудност (67,1%), която срещат при усвояване на теоретичния материал, но студентите вече са навлезли в материята на обучението, завършили са една академична година и надграждат наученото до момента. По отношение на практическото обучение се вижда повишаване на относителния дял два пъти (16,5%), спрямо първокурсниците, което се дължи на отговорността, която изпитват студентите при изпълнение на манипулативните умения в реална клинична среда.

Анализа при резултатите на студентите от трети курс е различен. В този курс анкетираните също споделят, че се сблъскват с трудности, но относителният дял на теоретичните затруднения е значително по-нисък (42,0%), съпоставен с предишните два курса. При практическите дисциплини е точно обратното - забелязва се повишаване на затрудненията при реалната работа с пациентите (33,3%), отново съпоставен с 1 курс, където е 8,3% и 2 курс съответно - 16,5%. Причините могат да бъдат различни или комплексни, но и са свързани по между си. Увереността на студентите, подготовката им до момента, реалната обстановка и предоставената им възможност за работа в нея, участието на пациента, добрата комуникация и редица други фактори влияят върху усъвършенстването на техните практични умения. В трети курс паралелно с усвояването на нови умения се затвърждават и вече научените до момента, и по този начин практическото обучение придобива различен характер. Въпреки повишените изисквания, студентите стават по уверени с натрупания си опит, усвояват по-лесно и работят по-спокойно в клинична обстановка с реални пациенти. Наставниците от учебните бази са ментори на студентите и по този начин те разчитат на силна подкрепа и сигурност от тяхна страна.

От данните на фиг.2 се забелязва, че при третокурсниците значително се покачва дела на студентите, които споделят, че нямат затруднения (24,6%), което също говори за тяхната по-голяма увереност и удовлетвореност. При другите две изследвани групи в предшестващите курсове този процент е сравнително по-нисък.

На въпроса: „Удовлетворени ли сте от обучението, което сте избрали?“ – 171 (79,1%) са дали отговор положителен отговор, 11 (5,1%) не се чувстват достатъчно удовлетворени, а 33 от тях (15,8%) не могат да преценят.

Фиг. 3 Удовлетвореност от обучителния процес

Студентите декларираат високи нива на удовлетвореност от учебния процес, въпреки трудностите, които срещат в определени моменти от своето обучение. Постигането на добри резултати в учебния процес е гарант за успешна професионална реализация.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обучението е предизвикателство за студентите и преминавайки през него срещат различни трудности по пътя си. Постигането на високи нива на удовлетвореност в процеса на обучение е важен елемент в професионалното им израстване. Въпреки трудностите, които студентите декларираат, позитивното им отношение към обучението гарантира постигане и реализиране на поставените цели, както за студенти така и за медицински университети.

ИЗТОЧНИЦИ

- Amiri, M H., & Alavi, M. (2017). Organizational Culture and Job Satisfaction of Midwives in therapeutic , Teaching and Health Centers of Karaj, Iran. Journal of Research Development in Nursing & Midwifery 2017/Vol 14 /No1
- Bryant, J., & Bodfish, S. (2014).“+e relationship of student satisfaction to key indicators for colleges and universities,” 2014 National Research Report, Noel-Levitz, Inc., Cedar Rapids, IA, USA, 2014.
- Elliott, K. M. H. (2001). “Key factors influencing student satisfaction related to recruitment and retention,” Journal of Marketing for Higher Education, vol. 10, no. 4, pp. 1–11, 2001.
- Felice, D., & Billups, J. (2008). Wales University, Providence,Measuring College Student Satisfaction:A Multi-Year Study of the Factors Leading to Persistence, 10-23-2008
- Fieger, P. (2012). National Centre for Vocational Education Research- Measuring student satisfaction from the Student Outcomes Survey
- Michele, T., Cole, D., Shelley, J., Swartz, L B., & Morris, R.(2008) .University, United States
- Noha, M., & Kimb, G.(2021). Effectiveness of assertiveness training, SBAR and blended SBAR and assertiveness training for nursing students undergoing clinical training: a quasi-experimental study,Volume 103, август 2021 г., 104958
- Tago, L., Mharapara, Nimbus S., Stadler, M., Clemons, J H., & Dixon, L. (2021). Drivers of job satisfaction in midwifery—A work design approach,Women and Birth, 2021
- Xu, J., Francis, L., Dine, J., & Teresa Hagan, T. (2018). Unique experiences of direct entry BSN/BSPHD nursing students: A Delphi study,Nurse Education Today, Volume 69, 2018, pp. 30-34 2018 Elsevier Ltd.
- Наредба за единни държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалност „медицинска сестра“ и „акушерка“ за образователно-квалификационна степен „Бакалавър“; Обн. ДВ бр.95 ноември (2005). в сила от 01.09.2006г ,изм ДВ бр. 88 от ноември (2010).
- Радева М.(2012). Регулирани професии в здравеопазването, професионална компетентност;научни трудове на Русенски университет (2012)г том.51,с 8.3
- Радева, С., & Георгиева, Л. (2020).[Роль наставника в процессе обучения студентов по специальности акушерка](#), Евразийский союз ученых, 2020,cyberleninka.ru